

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

De successione platonica. Cap. ij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

esse afferunt; dicunt enim quidam, intelligibiles atque incorporeas species ueram esse substantiam. His alijsq; huiusmodi uerbis, omnes qui ante ipsum fuerunt Plato deridet. Qualem enim ipse de rebus opinionem habuit, in superioribus explanauimus, cum a iudaica ipsum scriptura accepisse plurima probaremus. Sed successores etiam eius in medium adducamus.

De Successione platonica. CAPVT. II.

Platonem igitur ferunt in Academia primum docuisse, ac ideo & Academicam philosophiam uocitatam fuisse. Post illum uero Speusippum ex ore nepotem Platonis, deinde Xenocratem Polemona docendi uices suscepisse, qui post mortem Platonis nouis opinionibus ilico Academiam repleverunt. Ita sincera Platonis doctrina una cum eo extincta, contentiones namq; ac pugnae post eum inter philosophos coortae, usq; ad hodiernum diem maximopere uigent. Paucissimi enim, immo uero duo uel ad summum tres in tanto spacio temporis ueri platonici sunt reperi, nec tamen etiam ipsi ab adumbrata cauillatione omnino alieni. Polemoni Archesilaum aiunt successisse, qui fertur Platoniam omnino philosophiam commutasse, nouamq; quaedam constituisse, quoniam nihil comprahensibile sit, & in utramq; partem rationes aequalium sint uirium, sensus quoq; fallaces esse, rationemq; nullam omnino firmam fieri. Vnde illud Hesiodicum.

Mens caelata latet homines haud cognita cuiquam,
Atq; ipsam secum dii detinuere latentem.

Summis laudibus efferebat. Post Archesilaum autem Carneades atque Clytomachus priorum philosophia contempta, tertiam instituerunt Academiam, quartam Philon & Acharnidas, quintam quoque nonnulli dicunt Antiochum induxisse, si quidem successores Platonis fuerunt, quorum philosophia qualisnam fuerit, si quis discere gliscit, Numenium audiat, qui in libro de dissensione Academicorum a Platone haec scripsit. Speusippus inquit Platonem, Xenocrates Speusippum, Polemon Xenocratem in Academia secutus est, qui in omnibus fere mores Platonis & dogmata permutabant, praeterquam quod haec nobilis incomprehensibilitas nondum illos inuaserat, ita statim post illum, aut ignorantia, aut alia quadam de causa Platonis
philos

LIBER TERTIVS DECIMVS 303

philosophiam contempserunt. Nolo enim amore Xenocratis id dicere, imo ꝑo Platonis gratia dicam, doleo nanq; quia philosophia & vitam Platonis imitati non sunt. Na & si non erat melior magno illo Pythagora, forsitan tamen etiam peior non fuerat, quem quidem Pythagoram discipuli eius diligenter secuti, maiorem doctori suo accumularunt honorem. Quam rem quamuis utinam non fecissent, studiosissime imitati Epicurei sunt, qui cum sapientem putarint Epicurum fuisse, multis post eum temporibus nihil penitus, aut illi, aut alter alteri contrarium dixerunt, sed impietatis crimine inquinatus videtur, qui noui aliqd dicere audeat, ita magna quaedam inter eos concordia est. Similisq; est Epicuri secta disciplinae ciuili, quippe cum sine seditione summo consensu sic agatur, ut unam mentem, unamq; sententiam habeat. Itaq; firmiter atq; concorditer Epicurum defendunt, ut etiam in posterum secuturi uideantur. Stoica ꝑo statim ab ipsis principijs factionibus plena nondum quieuerunt, suntq; inter eos a deo diuisi, ut alij magis, alij minus se Stoicos esse fateantur. Plato autem pythagoricus certe fuit, nec ignorabat Socratem tres deos posuisse imitatione Pythagorae, quod & ipse secutus eo modo conscripsit, ut necessitate, nec clare dixerit, sed inter manifestum atq; occultum sententiam suam caelauerit, non inuidia quadam neq; malivolentia, sed rerum dignitate commotus. Hoc igitur considerantes, sperare ipsum omnino debemus ab Aristotele atq; Zenone, & quem Academia sua diuisa est, ab ea quoq; ipsum distinguimus, ac ipsum in seipso considerantes, Pythagoreum appellamus. Sed nunc furiosissime, & huc & illuc, & totus, & per singula membra trahitur uir inter Pythagoram & Socratem medius. Sublimitatem nanq; illam Pythagorae ad humanitatem deduxit, humile uero atq; deiectum, Socratis ad grauitatem reduxit, ac ita Pythagora popularior atq; communior, Socrate uero grauior uisus est. Sed redeamus illo, unde nobis defluxit oratio. Polemona igitur Archesilaus & Zenon audiuerunt, quamuis Zenon antequam Polemo doceret, Xenocratis etiam fuerat auditor, qui etiam Cratetem Cynicum in nonnullis imitatus est, sed Stilponem quoq; & Heraclitios est secutus, nam cum Zeno & Archesilaus Polemona simul audirent, disputandi ambitione concitati, quotidie pugnant, ita Zeno Heracliti, Stilponis, & Crate-

tis

tis auxilio nixus, insignis puginator a Stilpone factus, & austerus ab
 Heraclito, Cynicus a Cratete, Archefilaus uero Crantota platon/
 cum, & Diodorum & Pyrrona in subsidijs tenuit. Et Crantor qui/
 dem credibilem eius effecit orationem, Diodorus uero sophisticā,
 Pyrronem autem mutabilem eum fecit & transfugam, & omnino nihil.
 Vnde dicebatur de ipso, quod ex anterioribus esset Plato, ex poste/
 rioribus Pyrronem, ex medijs Diodorus. Hic subtilitatis Diodori, q/
 uacutus dialecticus erat, & Pyrronis ratiocinationibus Platoniam
 eloquentiam scēdauit, & modo & hoc, modo aliud dicēs, hinc illo,
 & illinc huc facile tanquam mihi sciens uoluebatur, scire tamē mul/
 ta eloquentiæ umbra uidebatur, nec unquam fuit in eo, ut unum &
 idem bis diceret, nec putabat ingeniosi esse uiri in eisdem permane/
 re. Cauillator igitur summus uocabatur, cum ita se his quæ dice/
 bantur dare adaptareq; semper fuerit prameditatus, ut cum ipse ni/
 hil sciret, nec alios scire quicquam pateretur. Terrebat enim omnes
 turbabatque sophismatibus, gaudebatque ac gloriabatur scēditate
 illa mirifice, quia nihil turpe, nihil honestum, nihil bonum, nihil ma/
 lum cognosceret: sed si quid primo turpe dixerat, repente commu/
 tatus, pluribus conabatur rationibus, quæ prius astruxerat consu/
 tare. Erat igitur Hydra capita sua proprio ense amputans, nec ali/
 quid habēs utile, nisi quod libenter & audiretur, & uideretur. Nam
 & facie benigna, & ore rotundo, & suauibus erat oculis præditus,
 quæ non repente arripuit, sed aptus ad hæc natura, exercitatione
 quoque ab initio firmavit. Audiuit enim puer Theophrastum mi/
 tem uirum, nec a Cupidine alienum, quoniam formosissimus erat.
 Ipse postea Crantori fuit amatus, & Diodori cauillatoria naturæ
 commoditate breuissime secutus, Pyrronem quoque fuit imitatus,
 in cuius sententiā quamuis Pyrronicus appellatus non sit, perman/
 sisse uidetur. Aperte namq; Mnaseas, Philomelus, & Timon Scepti/
 ci suum ipsum, id est Septicum fuisse affirmant, uerum enim & fal/
 sum, & uerisimile, ipso quoque ut illi destruebat. Pyrronicus igitur
 re, non nomine fuit, sed Crantoris pudore, a quo amabatur, nomine
 non re Academicus erat. Magna igitur pugna inter Archefilaum
 atque Zenonem fuit, & alter in alterum & dicendo, & scribēdo im/
 pudenter ferebantur: quamuis Zeno non melius faceret, quam Co
 phisidorus

philidorus orator, qui cum grauiter ferret Isocratem, quem audiebat Aristotele præmi, dicebat scribebatq; non in Aristotelem quidem, ut putabat, sed in Platonem a quo alienus non erat. Nam cum Aristotelem nullo modo intelligeret, putaret autem, quoniam Platonem Aristoteles audiuerat Platonicum illum esse, bellum quidem indixerat Aristoteli, Platonem uero & eius dogmata, quæ tamen nesciebat, reprobare conabatur, putans non Platonis dogmata, sed Aristotelis refutare, ita magnus ille orator non eum percutiebat, cui bellum indixerat, sed eum quo cum pacem habebat. Sic igitur & Zenon Archesilao pugnans, Platonem lacerabat, non enim erat forsitan nescius eorum quæ Archesilaus dicebat, platonica uero penitus ignorabat, ut a libris suis manifeste colligitur, ita quem non debebat, impudenter exagitabat, & quem debebat, minime tangebatur. Et certe si Platonica non oppugnasset dogmata, bonus meo iudicio fuisset philosophus. Sed de hac re latius si ocium erit, utinam autem nunquam mihi tantum sit ocium, ut ad huiusmodi res non ioco, sed serio reuertar. Studebat igitur Zenon Archesilai omnia dicta refutare, ac maxime incomprehensibilitatem quibuscumque poterat argumentis aggrediebatur, quorum Archesilaus alia depellebat, alia succidebat, alia supplantabat: ita contra dicentes deiecit, & auditores in stuporem uertebat facile putantes, non uerbum, non operam, non passionem, non quicquam aliud esse magnum aut paruum, nisi quod Pitaneæ Archesilao uideretur, illi uero nil prorsus uidebatur, ne affirmabat quicquam, sed uerbis solummodo pronunciando terebat. Lacydes autem qui Archesilao successit, Oeconomicus appellatus est, quæ rei familiaris magnam curam habebat, manibus cuncta proprijs negocia sua gerebat, non paupertate oppressus, nec seruis indigens, sed quia, immo uero causam unusquisque per se ipsum excogitet. Ego uero illud suauitatis gratia breuiter perstringam, quo maximo argumento usus, nihil penitus ab hominibus comprehendendi posse putauit. Solebat semper in seruorum absentia penum claudere, clauemque in loculo depositam obsignare, anulumque quo diligenter signauerat, subtili filo ligatum, per paruulum quoddam ianuaræ foramen intro iniicere. Cum autem sibi aperiendum erat, retracto per filum anulo clauisque resignata, ac rursus simili modo

& clau/

& clauderebat & aperiebat. Quam rem cum astutia seruorum percipisset, absente Lacyde aperientes clanculum uniuersum penu, prout animus eorum ferebat, consumabant, exportabant, fundebant. Lacydes autem cum & signacula quae fecerat integra inueniret, & anulum ut dimiserat, penu autem manifeste diminutum, putauit hoc illud esse, quod apud Archesilaum de incomprehensibilitate rerum, quod nihil uidere, nihil audire, nihil denique intelligere sincere ac uere possumus, audiuit disputari, malitia quoque seruorum nihil uero cerni scireque possis ab ipso se audisse affirmabat. Quare confusus non Academicam, sed Stoicam apud seruos disciplinam profitebatur. Illi uero Academicam incomprehensibilitatem ueram esse contendebant. Ita coactus Lacydes, aliter inquit in scholis disputamus, aliter domi uiuimus, disputationibusque ac schola neglectis, domum sedes obseruabat. Haec de Lacyde dicta sufficiant. Hunc audiuerunt quidem multi, sed praecipuus omnium atque insignis Cyrenaeus fuit Aristippus. Successit autem ipsi Euander, post quem Carneades Academicus factus princeps gymnasij, tertiam constituit Academicam. Is Archesilai morem in disputando secutus est. Nam ad utramque partem ita dicebat, ut omnia quae alijs afferebantur refutaret, incomprehensibilitatem tamen Archesilai non probauit. Non enim esse passibile dicebat hominem, ita in omnibus se retinere, ut nihil affirmet, esseque non paruam differentiam inter incertum & incomprehensibile, & cuncta quidem incomprehensibilia esse, sed non incerta. Is Stoicorum quoque rationum non ignarus, ambitione magis quam ueritatis amore stoicam philosophiam persequerebatur. De quo Numenius haec scripsit. Carneades inquit pugnandi morem Archesilai renouauit omnibus contradicens, & hoc atque illud nunc affirmando, nunc negando, uolubilitate orationis omnia distrahens. cumque rem nactus esset grauiorem, ut maximus atque uehemens amnis, fluxu curationis atque uorticibus contradicentes obruebat, ita ceteros quidem non nunquam uel argumentorum seducebat, ipse uero seipsum, quod in Archesilao non erat, recte intelligebat: quippe multo prius ille seipsum quam auditores decipiebat, Carneades vero & permulcebat & depulabatur, nam furta quidem occulte, latrocinia uero aperte irruens faciebat, modo dolo, modo uel etiam praeparatos, praemeditatos etiam homi-

LIBER QVARTVS DECIMVS 317

homines confundebat, ita nullus ei resistere poterat, sed erant omnes quibus cum pugnabat multo inferiores. Carneadi autem Clytomachus successit, Clytomacho Philon, de quo idem Numenius hæc perstrinxit. Philo cum Clytomacho successisset, nimia letitia confusus, quasi gratiam habens, quæ illi uisa fuerat confirmabat, amplificabatque, ac aduersus Stoicos cunctis uiribus armabatur, sed temporis spacio ueritate rerum coniuncta incomprehensibilitatis opinio fuit. Quare Philon quæ ipse ne transiuga uideretur, redargui magnopere cupiebat. Huic Antiochus in Academia successit, qui Stoicum Mnesarchum secutus, Philoni præceptoris non paucis contradixit, & aliena dogmata in Academiam induxit. Hæc de successione Platonica ab ipsis, ut uides, philosophis tradita sunt. Considera igitur aliter oro falsitatem dogmatum & pugnas philosophorum, qui & si per uniuersum orbem amore ueritatis errauerint, nullum tamen laboribus dignum fructum posteris transmittere potuerunt, sed nec ipsi magnam utilitatem consecuti sunt. Cultus enim idolorum & multitudinis deorum opinio quasi pestis omnia contagione sua inuaserat, quæ ipsos quoque philosophos moribus ciuitatum ac legibus sacrificantes summererat.

Quod unusquisque philosophorum, quod ipse conieciat de dijs sequebatur.

CAP. III.

Nihil enim ueri de dijs a prioribus accæperunt, sed suis cogitationibus coniectura ducti, de natura philosophantur. quod Porphyrius in epistola ad Aegyptium Anebonem his uerbis fatetur. Incipiam uero inquit a dijs & demonibus bonis, de quibus plurima Græcorum philosophi dixerunt, sed quæ dixerunt coniecturis præcipue nituntur. Et subiungit. Magna pugna de his uerbis apud nos est, humanis enim rationibus de bonis coniecimus: qui autem altiora hoc modo inuestigant, cum peruenire nequeant quo proficisci uoluerint, frustra philosophantur. Idem ipse in libro ad Boethum de animæ historia inquit. Communis quidem hominum sententia immortalem esse animam prædicat, rationes uero, quæ a philosophis adducuntur, faciles refutatu sunt. Nulla enim apud philosophos opinio propter contrarias rationes, quas facile contradicentes inueniunt, firma esse uidetur, immo etiam

I etiam